

НАРОД

»Народ« излази свакога дана по подне.
Штампарија се налази у улици Коломбо број 6.
Власник
КРСТА Љ. МИЛЕТИЋ

Рукописи се не враћају.
Огласи и белешке наплаћују се по погодби.
Редакција је у улици Коломбо број 6.

ПОЉСКА

Последњих неколико недеља одиграла су се два догађаја од историчке важности за Пољски Народ.
Један је сазивање привременог Народног Савета у Варшави, који има да донесе изборни закон за представништво будуће аутономне Пољске, а други је предавање заставе пољским добровољцима на француском фронту, као дар нападених грађана Париза, Вердена, Ансија и Белфора. И ако неједнаког значаја, оба ова акта су симболична по томе, што пољски народ, који је провео век и то у ропству, биће ангажован у овим великим догађајима као легализована, призната чинионица и засебан фактор.
Аутономија Пољске коју привремено представља Савет од провинцијских делегата и изасланика одбора великих вароши, је тема коју је претресала и третирали до ситница штампа и једне и друге стране, нарочито Савезничка.
Док једни, руководећи више идеализмом, не одобравају приставак пољских политичара на овакву солуцију дотле бројнији део одобрава, полазећи од старе истине, да је боље ништа но ништа, а да Пољска, са својим тешким географским положајем и под овим околностима, није могла ништа више ни очекивати.
Принц Љубомирски

отворио је, као председник, Народни Савет и са две фразе лепо представи тежак положај пољског народа. »Самосталност Пољске почиваће на слози са Централним Силама« а доцније допуњује »да народ пољски ствара државу, која ће тражити ослободу у прогресу и цивилизацији служећи европској равнотежи и својим Савезницима«.
Ова два мишљења, речена у историјском моменту, добро је што не хармонирају. Јер док је прва фраза формула опортуне политике за моменат, други је пасус израз мишљења и осећаја широких маса племените и отмене пољске душе, готове да за Слободу заложу све.
Са дања аутономна Пољска је само прелазна фаза, иза које има да дође велика Станиславјева Пољска. Прва добровољачка дивизија примила је своју народну заставу из руке Поенкарових, и поручила својој поробљеној браћи, да »Пољска гледа у триумфу Француске победу своје праведне ствари«.
УТИСАК СА ФРОНТА
Рим. — Француски сенатор Беранже, интервјуисан после своје посете на италијанском фронту, изразио је своје велико дивљење због дисциплине и снаге италијанске војске и због њене дивне организације. Он је истакнуо колика је јака снага кохезије између савезничких трупа, пошто

италијански, француски и енглески одреди на целом фронту стоје под једном једином командом.
Господин Председник Француске Републике одговорио је на честитку, коју му је поводом 14 јула упутио Његово Величанство Краљ Петар овим телеграмом: »Ја сам веома благодаран Вашем Величанству на Његовој љубавној поруци и шаљем му своје најтоплије жеље за Њега и за јуначку Србију. Дајући име Вашег Величанства једној својој улици, Париз је јуче био тумач целе Француске и сетио се како сте спонтано били дошли године 1870 да се борите под тробојном заставом.«
Ремон Поанкаре.

ПОЉСКИ ДОБРОВОЉЦИ
Рим. — Пољске добровољачке јединице, које се боре на италијанском фронту и које су већ пролиле своју племениту крв на Пјави, послале су Пољском Народном Комитету телеграм изразивши своје жеље да Аустрија буде дефинитивно потучена.

У БУГАРСКОЈ
Лондон. — Према веродостојним изворима потврђује се, да се у Бугарској беда због исхране приписује лошој администрацији, повлашћивању и корупцији реквизиционих власти.
Заробљеници и дезертери једнодушни су у својим оптужбама због беде, проузроковане лошим методама при реквизицији. Избили су нареди у више вароши због хране. Велика количина цераљца, сира

и масла извезена је у Немачку за новац, у форми и муницију.
Бивши министар за снабдевање генерал Протогеров јако се противио извозу ма које било хране, сем оне која претиче. Генерал је дао оставку — вероватно немачким утицајем — и после тога систем реквизиције постао је још гори.
СТАЊЕ КОД НЕМАЦА
Париз. — »Еко де Пари« доноси разговор једног француског официра са једним немачким официром заробљеником, који је прерата био велики пријатељ овог Француза. Публикујући овај разговор »Еко де Пари« уверава читаоце да се овде не ради о једном књижевном делу, које му би био циљ да у јавности, у тешким моментима, гаји оптимизам, већ се овде доиста ради о једном сведочанству о унутрашњој ситуацији код наших непријатеља, што је корисно да се забележи. Француски официр, пошто је описао свој сусрет са заробљеником, који кад га је познао почео је плакати, наставља: Ухватио сам га за раме: имате право што плачете — рекох му — јер ћете бити побеђени. Он није више подигао главу и стао је да брзо говори: »Немогуће је да овај рат још дуго траје. Рекли су нам, да ће се свршити о Божићу, затим о Ускрсу, али и Божић и Ускрс су прошли.
Рекли су нам да је крај близу: напротив смо даље него ли ика-

да до сад. Ипак мир нам је потребан, и то одмах. Наши губитци су ужасни. Моја је чета изгубила 80 људи од 105, колико је имала, и ја сам последњи официр. Оно што се види у позадини прави је ужас: то је једна болница подигнута над гробљем. Ви ћете очувати Париз, упркос наших напада у масама, а ми нећемо постигнути резултата, јер вреди само један резултат: крај. Немачка много трпи, али више не може. Ако се рат не сврши брзо, ми ћемо пасти изнемогли на својим успесима. Мир нам је потребан, мир по сваку цену!«
ГЕНЕРАЛ ДИТРИХ
Париз. — Командант чехословачких трупа генерал Дитрих, ученик Алексејевљев управљао је војним операцијама на југозападном руском фронту, кад је Алексејев изводио план за провалу у Галицију за вре-

ме сјајне Брусилевљеве офанзиве 1916. Затим је постао шеф штаба генералисима Дуконина. Кад је овај убијен, Дитрих је успео да умакне болшевицима. Већ у децембру прошле године, предвиђајући распад руске војске, отишао је на далеки Исток, да тамо организује трупе за отпор. Тек му је 40 година.

У БЕЧУ
Париз. — »Матен« објављује изјаву једног француског дипломате, који је стигао овде из Румуније, преко Аустрије. На бечкој станици чиновници станице изгледали су му изгладнели и као да траже, да им да парче хлеба у замену за ситне услуге.
Дипломата додаје, да Немци у Румунији проузрокују против себе мржњу Румуна и постају смртни непријатељи народа румунског.

ЗАПАДНИ ФРОНТ
Лондон. — Француска је авиатика играла важну улогу у претходној битци на фронту Марне и у Шампањи. Упркос непогодних атмосферских прилика, француски осматрач цио дан пре напада непрекидно су летели над немачким линијама.
Благодарени своје непрекидног бдењу француски су осматрачи били у стању да даду драгоцене обавештења о офанзивама, и да одреде њен обим.
Од првог момента битке француски су авиатичари узели активниог учешћа у борби, нарочито на Марни. Упркос великих облака ди-

ма, који су покривали мова, које је непријатељ подигао, француски су авиатичари открили мостове и уништили их. Летећи врло ниско, они су успели да баце бомбе на оваква два моста, преко којих су прелазиле трупе, које су бацене у реку. У исто време бацали су бомбе и гађали из митраљеза возове и непријатељске колоне, које су се примичале северној обали реке.
Бачено је такође 44.000 кило пројектила у току дана са великим успехом на разне тачке фронта.
Напад се наставио преко ноћи. 14.000 кило пројекти-

ФЕЛТОН

М. И. МЛАСНИЦКИЈ:

МУЖ

— (Монолог) —

Муж (средњих година у фраку, фризура замршена, ход несигуран, иде на прстима, размахујући рукама). Тс, медведе! знаш да жена снава, а лупаш као сељак! (Гледа на спуштене завесе друге собе). Спавај! Спавај, анђеле мој, спавај до радног јутра! Спавај! Нек ти се присни најрадоснији, најсрећнији снови... само молим, без развојника, друже мој... Дођу у сну они проклети и почнеш се дерати, као прикљана... Ужасно! Прошле недеље на пример, приснио јој се некакав мали лопов, који јој завукао руку у цеп — и она се тако ухватила

за мене, као да сам јој ја извукао повчаник... Морао сам обријати своју браду ради тога, што су од ње остале само маленкости... А пре три недеље приснило јој се да тонем (Седа на прву столицу, на коју је наишао). »Путова сам — говори — по Јапанском мору паробродом, а капетан тог пароброда био је врло леп, млад човек, великосветске спољашности, и од једанг, тај пароброд почне тонут. Изван себе од страха, она бесила сам се капетану о врат и почела сам викати не својим гласом: »Спасите! Спасите!« (Трља врат).

Скоро ме угушила! још ме нису прошле модрице на врату! Тфу! Баво ће их знати, докле претерују наше жене: њима се безумно присни или Јапанско море, или Атлански океан и при том редовно млад, леп капетан, коме се све безусловно морају вештати о врат... Ево, ми мушкарци — сасвим смо друшчији: та, која ће нас баво понети, да тонемо у Јапанском мору? Ако нам се и присни, да тонемо, ми тонемо у нашој рођеној каљужи, мајца Москви — реци, а ако се и ухватимо за кога ради своје душе, која се утапа, онда безусловно за матрошчића станице »за спасавање«, и већ ни у каквом случају нећемо ризиковати, да гушимо лепог капетана с великосветском спољашношћу. (Устаје). Буји-баји!

Спавај, Варењка, спавај! И боље нека ти се присни та алеја, где сам скинуо с твојих усана први пољубац, него лоповчић, који је скинуо с тебе брош, или сат!.. (Иде неколико корака). Да, такав ће сан за мене бити са свим безопасан: ти нећеш ни викати, нити ме гушити као сиротог, лепог капетана са великосветском спољашношћу!.. Најбоље је да то уредиш... Сећаш ли се, тако, као онда у алеји, где је цветао јоргован и певали славују?.. Зарумениш се као румени залазак, наслоњеш се главицом на моје раме, шапнеш с осећајем: »Хајдемо брже мами!.. Ах та мама! (Иде још неколико корака). Но због чега мени шкрипе проклете ципеле? И што је рђаво, оно почињу шкрипити обично у то време, кад касно до-

лазим кући!.. Издајнице!.. (Смеје се). Хе-хе-хе... И ја се лудак чудим, зшто оне шкрипе... та њих је купио пуница! (Спотиче се на столицу). Тсс... тише!... (Прислушкује). Не, спавај! И наментал је данас маман тако уредила и размакнула, да би се ја спотичао на њега. (Меће шепир на столицу). Ево, ова столица на пример јуче није стајала овде... Но да, разуме се, није овде... Ту јој никако није место... Али је мила маман лукава као баво... Она је намерно наместила столицу, да се спотакнем, произведем лупу и разбудим целу кућу... (Седа). Но, хвала Богу, чини ми се да су лукавства маман претрпела фијаско: сви спавају... сви! (Прислушкује). Спавај, анђеле мој, спавај! Буји! баји! Како је овде тамно... Баш као да је и у

— Наставиће се —

ла бачено је на концентрациона поља и логоре.

Независно од свега тога француске су ескадриле напале велики пораз непријатељској авијацији: оборен је 41 непријатељски аероплан односно избачен ван контроле и запаљено 9 балона. У времену од 5 минута потпоручник Буржад је уништио 3 оваква балона.

Париз. — Немачки губитци за три дана офанзивне цене се на 100.000 људи. Непријатељ у првом налету није успео да нам узме ни једног топа. Источно од Ремса леже на гомилама остаци многих немачких тенкова.

Париз. — (Званично). Јутрос су Французи напали на немачке положаје на фронту од предела Фонтеноа — на Ени до Бело-а и продорли су у дубину од 2 до 3 километра.

Задобили су заробљеника.

Ноћ није донела никакве промене на фронту Марне и у Шампањи.

Југо-западно од Нантеј-ла-Фос Французи су сасвим задржали један жестоки непријатељски напад.

Северно од Проне један напад трупа немачке гарде потпуно је пропао.

СТРЕЉАНИ ШПИЈУНИ

Атина. — Министарство војно саопштава, да је јуче, после одбијања жалбе касацацији, извршена смртна пресуда над двојицом официра из Герлица. Оба су официра стрељана.

ИЗ РУСИЈЕ

Лондон. — »Тајмс« пише: Док савезничке владе одлажу час интервенције, Чехословаци су загосподарили Сибиром. Верује се, да Чехословаци сада имају под својим надзором целу трансибирску железницу од Пеизе до Владивостока.

Но треба их помоћи и без задоцњења. Јапан је у најбољем положају да им брзо вискочи у помоћ. Али ми смо у беђени, да ће најзад сви Савезници учествовати у овом предузећу које толико много обећава.

Париз. — Из веродостојног извора потврђује се, да су Савезници, само на захтев самих Руса, послали знатне снаге, да заштите мурманску железничку пругу и обалу. Упућено је још контингентата.

Они кооперишу са месним становништвом, које је решено да се одупроне немачкој најезди, чији је циљ да одсече Русију од сваке везе са спољним светом. Циљ савезничких трупа је напросто да помогну Ру-

сију у критичној ситуацији, у којој се налази.

Немачки објективи у централној и јужној Русији више су економски него ливнички.

Дознаје се да је непријатељ заузео област Варонежа и целу долину Дона. Међутим Немци у јужној Русији имају посла са једном врстом гериле. Изгледа да централне сале ове године неће наћи много церезалија у Русији.

БУРИЈАНОВЕ ИЗЈАВЕ

Лондон. — Многобројни су узроци, због којих је барон Буријан објавио меморандум, који је био упућен као поверљив председницима аустријског и мађарског парламента.

Рајхсрат се налази у очи састанка; становништво, које је у беди и мучено глађу трпи још од пораза на Пјави. Било је дакле потребно да се на чежњу за миром, одговори изјавом, да су само непријатељи Аустрије одговорни за продужење рата и да аустро-угарска влада жели мир.

С друге стране јасно је, да је Килманова оставка изазвала у Бечу и Пешти велику узрјаност, о чему аустро-угарска штампа доноси прегледе и коментаре.

Париз. — »Танк« овако коментарише Буријанов меморандум: Барон Буријан морао би говорити пред аустроугарским делегацијама, Он их не може савати, док је унутрашње стање у Аустроугарској тешко, и изабрао је овај начин, да публикује један меморандум, којим оптужује Савезнике, он их оптужује да су напали централне силе и да продужују крвопрелиће. Њиховом поступку, он ставља на супрот мирољубиво држање Аустро-Немачко. Свака дискусија, па и међу непријатељима, захтева минимум добре вере и независности.

Инструменат грофа Тисе, вазал Пруске, барон Буријан не даје ни једну од ових двеју гаранција. Изгубило би се време кад би се с њим водила политика.

УЗРОЦИ НЕУСПЕХА

Париз. — Апри Биду доказује у »Журнал де Деба«, како се механизам немачке војске, који је тако ефикасно радио у пређашњим офанзивама, сасвим сломио на фронту Гурове армије.

»Генерал Гуро — пише Биду — употребивши еластичну дефанзиву, малко одступивши од својих првих линија, привукао је непри-

јатеља на терен припремљен за одбрану: топови и митраљези направљени су покољ. 15 немачких нападних дивизија и 10 резервних нашле су се у овој убитачној зони, припремљеној од француске команде.

Ако су те дивизије стигле на линију Проне — северно од Проне — северно од Суен, њихов је налет био сломио и предњи елементи покошени и неспособни да даље напредују.

Дневне Вести

БОМБАРДОВАЊЕ БИТОЉА

За прошла 24 сата непријатељ је изабацио на варош 99 граната и на периферију 275. Жртвава нема. Порушено и оштећено 9 кућа.

ПАКЕТСКО ОДЕЉЕЊЕ

Пакетско Одељење у Женеви, на питање овог Биро-а јавља, да се могу поново примати уплате за набавку намирница за наше заробљене и интерниране.

Извештавамо о овоме наш свет, и стављамо наше услуге на расположење.

Из канцеларије Обавештајног Биро-а у Солуну 4 јула 1918 год.

СТАНОВНИШТВО У СОЛУНУ

Према последњем попису у Солуну има сада 200 хиљада становника, и то: Грка 97.000, Јевреја 80.000,

ЗВАНИЧНИ ИЗВЕШТАЈИ

ФРАНЦУСКИ КОМИНИКЕ

23 сата. — Пошто су сломиле немачку офанзиву на фронту Шампање и планинама Ремса, у току дана 2—4 јула, француске трупе, заједнички са трупама америчким, извршиле су напад на немачке положаје између Еве и Марне на дужини од 45 километара.

Полазећи са линије Амблени, Лонпоз, Трен, Буреш, французи су осветно напредовали у немачке линије, и дочепали се платоа који доминира Саасоном на југо-западу и предела Шоден.

Између Вилер-Елон и Нороа-сир-Урк страшна битка је у току.

Јужно од Урка француске трупе прешле су главну линију Маризи Сен Женевиен, Отвен, Бело; више од 20 села повраћено је храбрим налетом француско-америчких трупа.

Француске трупе заробиле су више хиљада заробљеника и узеле огроман плен.

СОЛУНСКИ ФРОНТ

Французи и Италијани, у тесној вези, про-

Турака 10.000, друге разне народности 13.000.

ДРУШТВО ЗА ЗАШТИТУ ДЕЦЕ

Главна скупштина и изложба друштвена биће 5 и 6 августа о. г. у Водену. Позивају се чланови и пријатељи ове установе да учествују на скупштини и изложбу посете.

ГРЧКА ОПЕРА

Вечерас »Ballo in Maschega«. Почетак у 9 и по часова.

САОПШТЕЊА

ЧИТУЉА. — Наш мил и њивад непрежаљени муж, отац, син, брат и зет Миодраг Васић поштар умро је у Солуну, после дугог и тешког боловања 5 ов. м. у 27 год. свога дивота. Ожалошћени: жена Даница, син Ратко, мајка Живана, сестре Коса и Софија, браћа Милутин и Михаило, ташта Христина, шураци Сава и Драги, и остала родбина.

Пешадијски мајор г. Борисав Николић моли се, да јави своју адресу Љубомиру Зеду надзорнику машина Солун — С. О. пошта 999 ради извесног саопштења.

ПОШТА ЗА СРБИЈУ

Влајко Илић, редов, извештава свог оца Араићела у селу Дарковце, власотиначки, да је са стрицем Мијајлом добро, и моли за извештај.

Јеврем Петковић, артиљерац ровов. батер. п. бр. 711, извештава своје у селу Попчице, сврљишки, вишки, да је са браћом Димитријем, Љубомиром и Љутомиром здраво као и њихови сељаци из овог села: Чедомир и Витомир Станковићи, Радојко Радовић и Љубомир Стефановић. Ово је одговор на тражење преко »Моравско Гласника.«

дужили су своје победоносно напредовање у Албанији, проширивши своје успехе.

Италијанске трупе су прешле Деволи, а француске продужиле окупацију Гора Топ.

С друге стране, авијација српска и француска, врло активне, извршила је осматрања на великој даљини, тукла из митраљеца са мале висине ровове непријатељеве и бомбардовала организације непријатељских логора.

Енглески авијатичари од своје стране извршили су исти рад, оборили један непријатељев апарат и принудили друге да се спусти.

Услед судара два непријатељска апарата један од њих пао је на земљу.

ЕНГЛЕСКИ КОМИНИКЕ

Аустријске трупе извршиле су локалну операцију крунисану успехом у почетку прошле ноћи у околини Вилер-Бретоне; и напредовале југо-источно од овога села на фронту већем од једне миље. Имале су заробљеника, два пољска тона и неколико митраљеца.

Било је и других успешних напада на другим тачкама фронта.

Енглески авијатичари, ноћу 3 јула бомбардовали су фабрике у Хагенденге као и оне у Бурбаху. Примећено је, да су резултати добри и утврђена знатна штета.

4 јула бомбардовали смо један аеродром са успехом, као и железничку пругу и станичне колосеке у Тионвилу исто тако успешно.

Сви енглески апарати вратили су се.

ИТАЛИЈАНСКИ КОМИНИКЕ

На целом фронту објавила артиљеријска акција и

убичајена активност извидница. Ноћу 4 јула и у јутру 5 јула, дирижабли краљевске морине и једна моћна ескадрила аероплана са успехом су бомбардовали, као што се може утврдити, нојне грађевине у Пуљу, бацивши 8000 килограма експлозива.

Исте ноћи извршили смо, мање значајне операције, бомбардујући важне тачке у позадини непријатељској. Три непријатељска апарата оборена су у борби.

НАЈНОВИЈЕ ВЕСТИ

Париз. — »Матен« јавља, да ће револуционар Бурцев публиковати једно отворено писмо против бољшевичке владе и енергично је оптужити због глобљења и злочина. Бурцев каже, да ће бољшевици кад за то час дође, доћи пред револуционарни суд, који ће осветити Русију.

Лондон. — Чехословаци су господари свих важнијих центара транс сибирске железнице.

Лондон. — Из скандинавског извора: Две хиљаде бољшевика пре неколико дана је било стигло у Мурманију. Контра револуционари су их разоружали и заробили.

Лондон. — Из Штокхолма јављају »Дејла Експресу«, да је представник петроградских револуционарних социјалиста стигао у Штокхолм. Објавио је, да су чланови његове партије отпутовали у Томск, да са сибирском владом припреме кооперацију са Савезницима. Револуционари са деснице придружили су се Споразуму, да би спасли руски демократски режим.

Штокхолм. — Један Швеђанин који је стигао из Перме, изјављује, да бивши цар још живи. Глас о његовој смрти се пронао због тога што је једна бомба била бачена на дворац у Перму, у коме је становао цар. Бомба је проузроковала само нешто материјалне штете. Напротив верује се да је царев вић доиста умро.

Штокхолм. — Бивши руски министар спољних послова Теренченко, који се стигао у Норвешку спремао, да отпутује у Енглеску, рече је да одложи свој пут, очекујући развјетак догађаја у близини своје земље.

Портсмут. — Из Москве: Енглеско-америчке трупе заузеле су целу мурманску обалу. Заузеле су Кен и напредују ка Сороки, одакле су се бољшевичке трупе повукле у правлу Марока. У Мурманији је проглашено опсадно стање.

Штокхолм. — У Пољској се образовала нова странка сељака и публиковала је декларацију, у којој не признаје Државно Веће, као прави израз народне воље, и тражи стварање парламента са општим правом гласа и не признаје ни једно решење пољског питања, које не би донели прави независни представници пољског народа.

Цирих. — Лавовски лист »Украјинскоје Слово« јавља, да су руски националиста Шулгин и генерал Драгомиров отишли у Кијев, да изврше атентат на Скоропадског и да образују нову владу.

Немачки генерал Ајхорн наредио је истрагу. У комплоту су уpletени и русофилски елементи из Галиције.

Париз. — Поенкаре је упутио телеграме Вилсону; краљевима: Енглеске, Италије, Белгије, Србије и Црне Горе; председницима: Бразилије, Португалије и Кубе; и маршалу Дугласу Хегу, захваљујући им на учешћу у Француској Народној прослави.

Лондон. — Чешки пуковник Урбан отпутовао је из Токија за Сједињене Државе, где ће се састати са Мицариком.

СРПСКИ ЗВАНИЧАНИ ИЗВЕШТАЈ

5 јула обострана артиљеријска ватра променила је јачине. Растерали смо једну непријатељску патролу на Соколу.

МАЛИ ОГЛАСИ

Српска књижевница М. Растивојевића код Беле Куле. 7—10

Препоручује разне српске књиге и романе, разне уџбенике за изучавање српских језика, календаре, дописне карте са најновијим српским сликама, разни канцеларијски материјал и војничке дописне карте.

Српско Трг. Друштво.

Улица Александра Великог број 7, обавља све банкарске, трговачке и транспортне послове. Препоручује нашим свету, да се користе услугама ове новчане установе за све своје послове. Врши на својој благодатној размени свих новчаних монета по повољним дневним курсевима.